

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce: Dagmar Cahlíková

Název práce: Podpora samostatnosti dítěte v Montessori škole

Oponent: Anna Pospíšilová

Představení práce

V anotaci autorka uvádí, že ve výzkumné části „řeší téma samostatnosti dítěte a pohled vychovatelů na tento jev“ (str. 4) Cíl celé práce a teoretické části dále neuvádí.

V teoretické části představuje stručně alternativní školy a širěji popisuje Montessori pedagogiku. Vymezuje principy Montessori pedagogiky, vzdělávací oblasti Montessori pedagogiky a smíšené prostředí v Montessori škole. Třetí a poslední kapitolou je stručné přiblížení role učitele v Montessori školce.

V praktické části uvádí, že proběhlo pět rozhovorů s pedagogy soukromé školky NestLingue, uvádí jejich jména bez informace, zda se jedná o anonymizaci, či zda souhlasili se zveřejněním. V rozhovorech byly použity „individuálně zaměřené otázky“ (str. 31). Autorka uvádí, že „cílem bylo zjistit, zda principy, jež jsou uplatňovány v Montessori škole skutečně podporují samostatnost dítěte a jeho rozvoj nezávislosti“ (str. 31) Následně hovoří o předškolním věku a celý výzkum realizuje ve školce. Vlastní kvalitativní analýzu textu autorka provedla v programu Sketch Engine, data zpracovala v excelu a prezentovala je i v grafu. Stěžejní slova graficky zpracovala v programu MAXQDA (zobrazeno v přílohách).

V kapitole cíl výzkumu autorka uvádí, že cílem práce je „poukázat na principy a převratné myšlenky Marie Montessori, jež jsou podle mě pro podporu dítěte a jeho dospění k samostatnosti a nezávislosti velmi stěžejní“ (str. 32) a představuje jednu hlavní výzkumnou otázku „Rozvíjejí principy Montessori pedagogiky skutečně samostatnost dítěte?“ (tamtéž). Dále jsou uvedena kritéria pro stanovování otázek a témat a uvádí „Otázky, které jsem pokládala všem pedagogům školky se týkaly především toho, jak chápou samostatnost dítěte v přístupu Montessori, jaké principy Montessori považovali za nejdůležitější pro podporu samostatnosti dítěte“ a dále „zda se snaží o svůj osobní rozvoj nebo jaká je jejich příprava na hodinu“ (str. 33).

V kapitole diskuse autorka uvádí cíl výzkumu „Cílem výzkumu bylo pomocí výzkumné metody rozhovoru, zda principy Montessori pedagogiky, jež jsou uváděny v odborné literatuře, jsou užívány i v praxi a slouží k podpoře samostatnosti dítěte“. (str. 44)

V kapitole limity výzkumu autorka uvádí výběr vzorku a formulaci otázek pokládaných respondentům. Dále uvádí doporučení, přínos výzkumu a závěr práce.

Postřehy oponenta

Potěšila mě v textu popsaná radost autorky z vlastní zkušenosti s Montessori přístupem.

Příjemně mě překvapilo grafické zpracování dat, které je uvedeno v přílohách.

Zaujala mě příloha č. 7, kde autorka formulovala charakteristiky jednotlivých kategorií.

Jsem ráda, že v podkapitole limity práce autorka reflektovala limity výzkumné části své práce.

Mrzí mě, že autorka neuvedla cíl práce a z něj vycházející cíl výzkumu, které by sledovala po celou dobu textu a realizace výzkumu. V práci se vyskytuje více různých formulací cíle a výzkumná metoda a její vyhodnocení se týkají zmíněných témat, ale neopovídají konkrétně na jeden jasný cíl zkoumání. Z toho vyplývá, že kategorie a jejich charakteristiky, které jsou výsledkem analýzy dat nemohou směřovat přímo k cíli výzkumu.

Překvapilo mě, že autorka zvolila jako respondenty učitele jedné soukromé MŠ.

Potěšilo by mě, kdyby autorka pracovala s dílčími výzkumnými otázkami.

Potěšilo by mě, kdyby v kapitole shrnutí výsledků odpověděla na výzkumnou otázku.

Uvítala bych, kdyby se autorka v textu vyhnula hodnotícím výrazům a využívala popisný jazyk. (Např. str. 47 „krásné vlastnosti“, „tyto pozitivní vlastnosti“, „vést je na pravou cestu“.)

Po formální stránce se v práci vyskytují drobné nedostatky – překlepy a stylistické neobratnosti. Práce s literaturou a odkazy je v některých místech nejasná, zda se jedná o parafráze, či citace.

Text splňuje kvalitativní a obsahové požadavky, co do práce s literaturou, struktury, definice cíle a realizace výzkumu na bakalářskou práci kladené.

Z výše uvedených důvodů práci doporučuji k obhajobě.

Návrh otázek k obhajobě

V názvu práce autorka uvádí Montessori škola a výzkum proběhl ve školce. Jak vnímá autorka vztah Montessori školy a školky? Domnívá se, že získaná data platí pro školu či školku?

V anotaci autorka uvádí, že ve výzkumné části „řeší téma samostatnosti dítěte a pohled vychovatelů na tento jev“ (str. 4), dále v textu hovoří o cíli a výsledcích výzkumu jako o popisu reality. Jak vnímá výsledky výzkumu - jako popis reality, nebo pohled vychovatelů?

Data byla sbírána pomocí rozhovorů. Jak autorka zacházela se strukturou rozhovorů? Budu ráda za upřesnění pojmu „*individuálně zaměřené otázky*“ (str. 31).

Autorka v kapitole výzkumné otázky hovoří o více otázkách, ale uvádí jednu „*Rozvíjejí principy Montessori pedagogiky skutečně samostatnost dítěte?*“ (str. 32) Pracovala autorka s otázkou jednou, nebo s více otázkami?

Domnívá se autorka, že mohou být data ovlivněna výběrem respondentů – kolegů jedné školky?

Autorka uvádí, že „Z komplexnějšího hlediska chápeme samostatnost dítěte ve vztahu s principy Montessori pedagogiky a okolních vlivů, jako je prostředí.“ (str. 41). Budu ráda za bližší vysvětlení tohoto tvrzení.

Závěr

Práci doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: dobře

Podpis oponenta:

Datum vypracování posudku: 6. 9. 2023